

**UCHWAŁA NR XV/86/2025
RADY GMINY RUSIEC**

z dnia 31 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Rusiec
w 2024 r. oraz potrzeb związanych z realizacją zadań.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 179 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Rusiec uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Rusiec w 2024 r. oraz potrzeb związanych z realizacją zadań, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rusiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Rusiec

Rafał Rabenda

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), art. 179 ust. 1 w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada Gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadania Gminy w zakresie wykonywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wykonuje na podstawie Zarządzenia Wójta nr 24/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Ruścu. Na jego podstawie upoważniono GOPS do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

Przedmiotowa ustawa określa w art. 176 zadania własne gminy:

Do zadań własnych gminy, w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 *pomoc rodziny wspierającej* ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 *zadania ministra właściwego do spraw rodziny* ust. 3, w terminie:
  - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
  - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Należy podkreślić, iż dwa z powyższych zadań nie są realizowane na terenie gminy Rusiec: prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci, jak i finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające. Na terenie Gminy Rusiec nie powstały placówki wsparcia dziennego.

Wyżej wymienione zadania wykonywane były w oparciu o gminny program wspierania rodziny Gminy Rusiec na lata 2022-2024, przyjęty Uchwałą Nr LII/364/2022 Rady Gminy Rusiec z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Rusiec na lata 2022-2024.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 przedmiotowej ustawy Gmina ponosi wydatki w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w wyżej wymienionych placówkach.

Cel główny programu to **„Rozwój systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”**.

Art.8. ust. 1 ustawy podaje zakres wsparcia zapewnianego przez Wójta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które polegają w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ruścu zapewnił rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie w formie asystenta rodziny. Asystent Rodziny zatrudniony był w roku oceny w GOPS w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat) na podstawie umowy o pracę od 2016 r. Praca asystenta w 2024 r. opierała się o realizację w/w programu.

Finansowanie zatrudnienia pochodziło ze środków własnych oraz ze środków pozyskanych w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2024”.

W 2024 r. asystent rodziny współpracował z 7 rodzinami, w których jest łącznie 19 dzieci. W rodzinach występowały problemy, takie jak: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm, przemoc domowa. Rodziny objęte asystenturą to również rodziny rozbite. Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w 2023 r.		
Liczba rodzin	Liczba osób dorosłych w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
7	15	19
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ze względu na sytuację		
uzależnienia		2
przemoc domowa		2
problemy opiekuńczo-wychowawcze		7
trudna sytuacja mieszkaniowa		1

Z dniem 4 listopada 2016 r. w związku z ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) nie odnotowano rodzin objętych wsparciem w formie asystenta rodziny zgodnie z art. 4 § 3 ww. ustawy mówiącym o wsparciu rodzin z dzieckiem o „Ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalna chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2-4, co stwierdza się w zaświadczeniu lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych, posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii”.

W funkcjonowaniu wyżej wymienionych rodzin, zaobserwować można było jedną bądź wiele z poniższych dysfunkcji:

- 1) niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców bądź opiekunów;
- 2) choroby i niepełnosprawność występujące w rodzinie;
- 3) uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- 4) bezrobocie w rodzinie;
- 5) niska świadomość rodziny o roli podmiotów udzielających pomocy;
- 6) przemoc w rodzinie.

W 2024 r. asystent rodziny oraz pracownicy socjalni GOPS podejmowali szereg działań w zakresie:

- 1) analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie:
  - a) prowadzenie pracy z rodziną, tworzenie planu pracy z rodziną, praca socjalna,
  - b) wspieranie rodzin przeżywających trudności, pomoc psychologiczna,
  - c) współpraca z instytucjami wdrożonymi w życie danej rodziny,
  - d) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem – wizyty w środowisku,
  - e) stała współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny,
  - f) prowadzenie rozmów z poszczególnymi członkami rodziny oraz z całą rodziną,
  - g) pomoc dzieciom w realizacji obowiązków szkolnych;
- 2) wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej:
  - a) organizowanie pomocy socjalnej dla rodziców dzieci poprzez pracę asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych,
  - b) mobilizowanie oraz kontrolowanie rodziców dzieci z dysfunkcjami do regularnej oraz ciągłej współpracy z poradniami specjalistycznymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bełchatowie),
  - c) pomoc w wypełnianiu wniosków o świadczenia, np.: rodzinne, stypendia, fundusz alimentacyjny, dodatki do ogrzewania domów,
  - d) informowanie o możliwościach bezpłatnego poradnictwa prawnego,
  - e) upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy,
  - f) udzielenie pomocy poprzez koordynację udziału rodzin w programie „Posiłek w szkole i w domu”;
- 3) zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnianie bezpieczeństwa publicznego:
  - a) motywowanie do podjęcia leczenia,
  - b) realizowanie poradnictwa specjalistycznego,
  - c) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie i monitoring środowisk zagrożonych,
  - d) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym,
  - e) ciągła i bieżąca wymiana informacji z kuratorami sądowymi i społecznymi,
  - f) ciągła współpraca z dzielnicowym Posterunkiem Policji w Ruści;
- 4) wspierania dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju:
  - a) wskazanie roli poszczególnych podmiotów działających na rzecz rodziny,
  - b) współpraca z instytucjami oświaty na terenie gminy, psychologiem, pedagogiem,

- c) pomoc w realizacji obowiązków szkolnych,
  - d) informowanie opiekunów dzieci o formach szukania pomocy,
  - e) koordynacja udziału rodzin w uzyskaniu stypendiów szkolnych;
- 5) współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych:
- a) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Bełchatowie, koordynatorem pieczy zastępczej,
  - b) współfinansowanie pobytu dzieci z gminy Rusiec w pieczy zastępczej,
  - c) zapewnienie pomocy specjalistów – psychologa rodzinom biologicznym,
  - d) podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do środowiska biologicznego.

W 2024 r. asystent rodziny koncentrował się na zadaniach wyszczególnionych w art. 15 przedmiotowej ustawy. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 6) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 8) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 9) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 10) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o której mowa w art. 17 *zatrudnienie i stosunek pracy asystenta rodziny* ust. 1;
- 11) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 12) sporządzanie na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 13) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 14) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a *zespół interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej* ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Wydatki na wynagrodzenia ogółem wynosiły 84.821,39zł, z czego 20.156,27 zł ze środków Funduszu Pracy w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej” na rok 2024, 6.874,85zł to ogólna kwota na dodatki motywacyjne, natomiast pozostałe wydatki wyniosły 57.790,27 zł. Łączna kwota wydatków poniesionych w roku 2024 na zatrudnienie asystenta rodziny wyniosła 93.387,99 zł, w tym 27.031,12 zł to środki zewnętrzne, kwota 66.356,87 zł to środki własne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej udzielał rodzinom wsparcia finansowego, realizowanego w formach pieniężnych oraz niepieniężnych. Pomoc udzielana była ze względu na trudną sytuację życiową przy spełnieniu ustawowego kryterium dochodowego. Pracownicy socjalni wraz z pedagogiem szkolnym podejmowali działania w celu wnikliwego zbadania sytuacji socjalno-

bytowych rodzin z terenu naszej gminy mających na utrzymaniu dzieci, a w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych, celem objęcia ich pomocą.

Na terenie gminy Rusiec funkcjonuje 5 rodzin zastępczych, które sprawują opiekę nad 7 dziećmi. W instytucjonalnej pieczy zastępczej – Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny w Bełchatowie przebywa 1 dziecko, w rodzinie zastępczej zawodowej przebywa 1 dziecko.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny:

- 1) kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny;
- 2) podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny oraz pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia;
- 3) zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

Realizacja zadań wynikających z przyjętego gminnego programu pozwoliła na:

- 1) wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze;
- 2) współpracę z podmiotami z szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej oraz szkołami;
- 3) poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, iż niezbędnym działaniem profilaktycznym jest przede wszystkim zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z pomocy asystenta rodziny oraz innych form pracy z rodziną we wspomnianym już art. 10 ust. 3 przedmiotowej ustawy. Jeśli Gmina nie będzie podejmować działań profilaktycznych, kryzys w rodzinach będzie się pogłębiał, a w sytuacji, gdy dzieci trafią do systemu pieczy zastępczej, Gmina i tak będzie ponosić koszty ich utrzymania, które co roku będą wzrastać o określone w ustawie wartości procentowe.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.